

Služobná cesta v knižnici Estónskej akadémie bezpečnostných vied

V dňoch 14. – 18. 5. 2012 absolvovali pracovníčky knižnice PhDr. Mária Nagyová a Mgr. Jana Herchelová v rámci výmenného programu ERASMUS stáž na Estónskej akadémii bezpečnostných vied v Taline.

Estónsko je krajinou, ktorá ponúka mnohé inšpirácie. Už v roku 1990 estónska vláda vyhlásila informačné technológie za svoju politiku a zaviedla vyučovanie informačných technológií do všetkých škôl. Dôsledkom tejto masívnej podpory informačných technológií v Estónsku je stopercentná počítačová gramotnosť krajiny a zrod mnohých úspešných programátorov, ktorí stvorili software svetového významu, ako je napríklad Skype či Kazaa. Samozrejmosťou je portál verejnej správy slúžiaci na vybavovanie agendy s úradmi prostredníctvom internetu – samozrejme zadarmo, či elektronické hlasovanie vo voľbách od roku 2005.

V prvej časti nášho príspevku by sme Vás radi stručne oboznámili so štruktúrou Estónskej akadémie bezpečnostných vied a s činnosťou knižnice všeobecne.

Estónska akadémia bezpečnostných vied

Estónska akadémia bezpečnostných vied bola založená v roku 1992, keď Estónsko opätovne získalo nezávislosť. Akadémia patrí pod Ministerstvo vnútra Estónska a je jedinou akadémiou svojho druhu v Estónsku, ktorá pripravuje odborníkov pre oblasť vnútornej bezpečnosti v bakalárskom a magisterskom štúdiu. Akadémia pozostáva z viacerých ústavov a centier s rozdielnym sídlom a zameraním. Hlavná časť sídli v Taline, patrí sem administratíva, študijné oddelenie, oddelenie informačných a komunikačných technológií, Centrum všeobecných policajných vied, Jazykové centrum, Športové centrum, Právnický ústav a Finančný ústav. Ústav polície a pohraničnej stráže sídli v Muraste (25 km od Talinu) a v Paikuse (140 km južne od Talinu) a Ústav pre prípravu záchranej služby má sídlo vo Väike-Maarja (120 km juhovýchodne od Talinu).

Knižnica Estónskej akadémie bezpečnostných vied

Navštívili sme hlavnú knižnicu v priestoroch Estónskej akadémie bezpečnostných vied v Taline a knižnicu pri Ústave polície a pohraničnej stráže v Muraste.

Každé zo štyroch centier Estónskej akadémie bezpečnostných vied má vlastnú knižnicu. Hlavnou knižnicou, ktorá riadi chod troch pobočiek, je knižnica v Taline.

Odborné zameranie je príbuzné s profiláciou našej knižnice, nájdeme tu odborné publikácie z oblasti policajných a bezpečnostných služieb, hraničnej polície, záchranných zložiek, väzenskej a justičnej stráže, ako aj z oblasti cla a daní.

Knižnica v Taline je špecializovanou knižnicou, ktorá slúži členom Estónskej akadémie bezpečnostných vied, ako aj zamestnancom spolupracujúcich partnerských inštitúcií. Jej cieľom je zabezpečiť dostupnosť publikácií a informačných zdrojov nevyhnutných pre štúdium a výskumnú prácu. Získava, ochraňuje a požičiava dokumenty zo svojej zbierky. Predáva knihy, e-knihy a upomienkové predmety akadémie. Zabezpečuje vzdelávanie používateľov v práci s databázami a elektronickými materiálmi. Poskytuje informačné služby, bibliografické informácie, tlač, kopírovanie, skenovanie a viazanie dokumentov.

Hlavná knižnica v Taline má vo fonde 45.000 dokumentov a 5 pracovníčok vrátane vedúcej knižnice, pobočka v Muraste má 2 pracovníčky, knižnica v Paikuse a vo Väike-

Maarja má po jednej pracovníčke. Celkový počet dokumentov vo fonde všetkých štyroch knižníc je 72.000 dokumentov, celkový počet registrovaných používateľov je 1.500. Na porovnanie naša knižnica má približne 86.000 dokumentov a 4.769 registrovaných používateľov.

Knižnica v Taline má voľný výber dokumentov, vstup do knižnice je opatrený ochranným zariadením a je vyčlenená jedna pracovníčka, ktorá sa stará o otvorený fond a zakladá nesprávne založené knihy. Za informačným pultom pracuje ďalšia knihovníčka, ktorá poskytuje používateľom informácie. Knižnica nemá špeciálne odborové študovne, v rámci otvoreného priestoru sú police s monografiami a skriptami, ako aj poličky s aktuálnymi číslami časopisov. Súčasťou knižnice je aj vyčlenený priestor na štúdium dokumentov Európskej únie. Nemá vo fonde mapy, utajované dokumenty, nariadenia ani vestníky.

Z hľadiska odborných dokumentačných činností knižnica spracúva dokumenty v základom bibliografickom popise, aj to len zahraničné s jedným – dvomi kľúčovými slovami, bez anotácie. Pri národných publikáciách je bibliografický popis preberaný z estónskej národnej bibliografickej databázy.

Knižnica využíva knihovnícky informačný systém RIKSWEB, ktorý je spoločný pre všetky štyri knižnice. Funguje ako klasický OPAC katalóg (Online Public Access Catalogue), ktorý môžu používatelia voľne využívať, nepotrebujú sa prihlásiť pod heslom.

Podrobnejšie by sa dalo venovať všetkým oblastiam knižnično-informačnej práce knižnice, prednostne sme sa však zamerali na elektronickú knižnicu Estónskej akadémie bezpečnostných vied.

V druhej časti nášho článku sme sa následne zamerali na prienik elektronizácie a internetu do zdrojov a služieb knižnice.

E-Knižnica Estónskej akadémie bezpečnostných vied

E-knižnica Estónskej akadémie bezpečnostných vied obsahuje tieto položky:

- E-knihy: používatelia katalógu knižnice môžu využívať a sťahovať e-knihy v elektronickom katalógu knižnice, ktoré knižnica zakúpila. Záverečné práce študentov sú uchovávané v knižnici, najlepšie práce sú zverejnené v PDF formáte na stránke školy, prístupné sú len domácim študentom po zalogovaní sa.
- E-zdroje: knižnica zabezpečuje prístup používateľom k databázam EbscoHost, Sage Journals Online a od septembra aj k databáze IBDF. Ak sa študenti nachádzajú v kampuse, nepotrebujú na využívanie databáz login, ak chcú však databázy využívať z domu, musia sa zalogovať do systému cez webovú stránku, ktorú vyvinulo informačné oddelenie akadémie. Knižnica zabezpečuje aj zaškolenie študentov, ako využívať databázy prístupné prostredníctvom elektronickej kolekcie Estónskej národnej knižnice. Predpokladom ich využitia je však podmienka, že sa musia zaregistrovať ako čitatelia tejto knižnice.
- ETIS (Estonian Research Information System) predstavuje estónsky národný informačný systém všetkých odborných pedagógov v krajine, kde učiteľ prezentuje sám seba, uvádza svoje vzdelanie a absolvované študijné pobyty, jeho súčasné odborné zameranie, uskutočnené a bežiacie projekty. Súčasťou jeho prezentácie je i zoznam jeho publikačnej činnosti. Tento systém je prístupný zo stránky knižnice, ktorá ho sprístupňuje, no všetky údaje si doň vkladajú samotní pedagógovia podľa platných národných pravidiel.
- Učebné objekty – knižnica nemá v katalógu elektronické skriptá alebo e-učebnice, tieto sú dostupné pre študentov cez e-learning alebo tzv. učebné objekty, ktoré si manažujú samotní vyučujúci. Prostredníctvom e-learningu sa študenti môžu

zaregistrovať do kurzov, stiahnuť si potrebné materiály, prezerať svoje známky. E-learning objekty sú v podstate webstránky, kde sa študenti môžu samostatne vzdelávať ohľadom zvolenej témy a po vyplnení testu tak získajú spätnú väzbu. Tieto objekty môžu obsahovať obrázky, testy, videá, interaktívne funkcie etc. Praktickým príkladom takéhoto „učebného objektu“ ohľadom angličtiny v policajných činnostiach je: <http://oppematerjal.sisekaitse.ee/eppleibur/CSI/>. Tieto učebné objekty sú otvorené a voľne dostupné pre každého.

- E-kurzy sú pre uzavretú skupinu ľudí. E-kurzy sú vedené prostredníctvom internetu v elektronickom prostredí a sú neustále dozorované zodpovedným lektorom. Obsahujú všetky potrebné informácie, vhodné texty, linky a taktiež testy. Skupinová práca sa vykonáva v rámci e-kurzu, ako aj zadávanie domácich úloh.

Zaujala nás prezentácia e-knižnice a je pre nás výzvou na skvalitnenie našich služieb. Zároveň si uvedomujeme previazanosť týchto činností na financie a kvalitné informačno-technické zázemie. V súčasnosti naša knižnica nemá prístup k národne licencovaným databázam, majú ju knižnice patriace pod Ministerstvo školstva SR. Môžeme len sprostredkovať používateľom prístup k nim cez iné knižnice. Pravidelne informujeme o týchto možnostiach študentov v rámci informatickej výchovy na začiatku školského roka aj počas osobných konzultácií v študovniach.

Použitá literatúra

www.sisekaitse.ee

www.internetprovsechny.cz/internet-v-praxi-komunalni-volby-v-estonsku-dockame-se-i-u-nas/

*PhDr. Mária Nagyová
Mgr. Jana Herchelová
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Knižnica
e-mail: maria.nagyova@minv.sk
jana.herchelova@minv.sk*